

معرفی کتاب

سال‌های بی‌حصار

کتاب سال‌های بی‌حصار، مجموعه خاطرات مهندس اصغر ابراهیمی اصل است که به تحقیق و تدوین حسین کاوشی فراهم و توسط انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران در سال ۱۴۰۱ منتشر شده است. کتاب در ۶۴۰ صفحه تدوین شده که در بخش‌هایی از خاطرات افراد یکی از منابع مهم و ارزنده برای ثبت تاریخ و آشکار شدن زوایای پنهان آن است؛ از این رو، ثبت و تدوین خاطرات افرادی که در مقاطع مختلف شاهد عینی رویدادها بوده‌اند، لازم و ضروری به نظر می‌رسد. هم‌اکنون تاریخ شفاهی یکی از شیوه‌های مهم تاریخ‌نگاری در ایران و جهان است که مورخان و محققان به آن بسیار توجه کرده‌اند. در حوزه تاریخ‌نگاری انقلاب اسلامی نیز تاکنون خاطرات متعددی به شیوه تاریخ شفاهی به ثبت رسیده که کمک شایان توجهی به روشن شدن زوایای مختلف تاریخ انقلاب اسلامی کرده است. به همین منظور، خاطرات اصغر ابراهیمی اصل نیز حائز ویژگی‌هایی است که علاقه‌مندان به تاریخ معاصر از خواندن آن ناگزیرند. اصغر ابراهیمی اصل، هفتم‌رديهبیشت ۱۳۳۲ در خمینی شهر و در خانواده‌ای مذهبی متولد شد. پدرش علی ابراهیمی اصل، افسر ارتش و مادرش صدیقه جعفری خانه‌دار بود. پدرش با وجود اشتغال در ارتش، تحصیلات حوزوی را در حوزه قم و اصفهان دنبال کرده بود. به دلیل شغل پدر و جابه‌جایی مداوم او، اصغر ابراهیمی اصل دوران تحصیل را در شهرهای تبریز، آذربایجان، سمنان، کرمانشاه، خوی و همدان گذراند و به اتمام رساند. در سال ۱۳۵۰ در دانشگاه آرمهر (صنعتی شریف) در رشته مهندسی متالورژی پذیرفته شد، ولی به علت علاقه‌اش به دانشکده نفت آبادان رفت و در رشته مهندسی شیمی و گاز تحصیل کرد. در بخش دیگری از کتاب نیز آمده است: ابراهیمی اصل از سال ۱۳۵۸ استاندار ایلام شد و به مدت دو سال تا سال ۱۳۶۰ در این سمت مشغول خدمت بود. در این مدت علاوه بر استاندار ایلام، مسئولیت نمایندگی شورای عالی دفاع در استان ایلام، نمایندگی دادستانی انقلاب ارتش و مدتی هم سرپرستی و مشاور تپ ۸۴ خرم‌آباد را برعهده داشت. به صورت کلی، خاطرات ابراهیمی در این کتاب در ۷ فصل تنظیم و ارائه شده است. در این فصل به مسائل و اتفاقات زندگی ابراهیمی از بدو تولد تا ورود به دانشگاه و بازگشت از آمریکا و همچنین فعالیت به عنوان فرماندار اهواز و استاندار ایلام پرداخته شده است. در عین حال، بخش‌هایی نیز به جدا شدن وی از وزارت کشور و حضور در وزارت نفت اختصاص دارد و در پایان هم به فعالیت‌های ابراهیمی در آب منطقه‌ای تهران، صنایع دفاع و حضور در احداث مترو تهران تخصصی داده شده است.

بانک ورشکسته نداریم

برای پرداخت تسهیلات به متقاضیان مسکن مهر، وثایق کافی وجود دارد و این وام‌ها نمی‌تواند باعث ورشکستگی هیچ بانکی شود

گزارش

طی مدت اخیر، به صورت روزانه جلد نخست کتاب محرمانه‌های اقتصاد ایران به قلم مهدی و میثم مهرپور را بررسی کردیم که حاوی نکات و ناگفته‌های فراوانی از اقتصاد ایران در برش سال‌های ۸۷ تا ۹۲ بوده است. در این دوره، دولت‌های نهم و دهم بر سر کار بودند و تحولات مهمی در آن مقطع زمانی در اقتصاد ایران رقم خورد. از اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها و آغاز پرداخت یارانه‌های نقدی ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی تا مسأله فساد بزرگ بانکی و فرار محمودرضا خاوری، مدیرعامل وقت بانک ملی از کشور در این کتاب شفاف‌سازی شده است. سید شمس‌الدین حسینی، وزیر امور اقتصادی و دارایی دولت احمدی‌نژاد که در سال‌های ۸۷ تا ۹۲، سخنان وزارت امور اقتصادی و دارایی را در دست داشته، در این کتاب برخی جریان‌های مهم اقتصادی کشور در آن سال‌ها را در برش ۵ ساله، تشریح کرده است. حسینی از فعالیت خود در وزارت بازرگانی سابق گفت و نحوه ورود به کابینه دولت احمدی‌نژاد و چگونگی اخذ رأی اعتماد از نمایندگان مجلس به عنوان وزیر اقتصاد را نیز مطرح کرد. وی همچنین به مسائل مربوط به جهش‌های بزرگ ارزی در ابتدای دهه ۹۰ پرداخت و از تشدید تحریم‌ها علیه کشورمان سخن گفت. وی سپس تحریم بانک مرکزی و افزایش فشارهای تحریمی به کشور را مورد اشاره قرار داد و درباره آمارهای اشتغال‌زایی دولت محمود احمدی‌نژاد و همچنین اجرای طرح مسکن مهر و نحوه تأمین مالی این طرح توضیح داد. وزیر اقتصاد دولت‌های نهم و دهم درباره برخی مسائل مطرح شده در دولت‌های حسن روحانی نیز واکنش‌هایی را داشته و تلاش کرده با ارائه مستندات آماری، نسبت به ابهامات مطرح شده در دولت‌های یازدهم و دوازدهم، پاسخ بگوید. به صورت کلی، کتاب محرمانه‌های اقتصاد ایران را باید تلاش مؤثری برای روشن‌نگاری ناگفته‌ها و زوایای پنهان از عملکرد دولت‌های نهم و دهم بدانیم که توانسته است تا حدود زیادی نسبت به برخی مسائل بزرگ آن مقطع، شفاف‌سازی کند.

مسکن ورشکسته است، «اصولاً امکان ورشکستگی نظام بانکی در ایران وجود دارد» در گذشته خیلی‌ها معتقد بودند امکان ورشکستگی بانک‌ها در ایران وجود ندارد؟

عملیات مسکن مهر یک منبع سودآور مطمئن برای بانک مسکن

ایجاد تنخواه مناسب از تسهیلات مسکن مهر
به نظر طرح این موضوع یک بحث غیرنی است. ضمن اینکه منابعی که برای مسکن مهر صرف شده است اثرش را روی پایه پولی گذاشته و اگر دوباره به گردش درآید علاوه بر اینکه می‌تواند به تمام شدن این طرح، کمک شایانی کند می‌تواند روی پایه پولی نیز اثر گذارنده بگذارد و به عنوان یک تنخواه بسیار مناسب بدون اینکه اثر مضاعف روی پایه پولی داشته باشد در اختیار برنامه‌های تأمین مسکن افشار ضعیف و متوسط قرار گیرد.

● اجرای مسکن مهر چه میزان روی ترکیب تسهیلات اثرگذار بود؟ مسکن مهر روی ترکیب مصارف تسهیلات اثر چشمگیری گذاشت. به عبارتی اجرای این طرح از جمله مصادیقی بود که می‌توان گفت بانک مرکزی توانست نقدینگی را به درستی به سمت تولید مسکن آن هم طبقات متوسط و پایین جامعه هدایت کند. بالاخره بخش اعظم افزایش نقدینگی به ۲٫۵ میلیون خانوار مشمول مسکن مهر و یا مسکن روستایی و بازسازی بافت‌های فرسوده به ۴ میلیون خانوار ایرانی اختصاص یافت.

● در مجموع چه میزان تسهیلات به مسکن مهر پرداخت شد؟

فکر می‌کنم مجموعاً در طول چند سال اجرای این طرح، حدود ۴۲ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت شد.

● عباس آخوندی، وزیر مسکن دولت یازدهم اعلام کرد: «بانک

برش

سودآوری تسهیلات مسکن مهر

عملیات مسکن مهر یک منبع سودآور مطمئن برای بانک مسکن بود. ضمن اینکه طولی نکشید آقای طیب‌نیا به عنوان رئیس مجمع بانک مسکن این حرف عباس آخوندی را تکذیب کرد. اولاً ورشکستگی در کشور ما عبارت است از توقف در پرداخت دین؛ بانک مسکن در پرداخت کدوم دین خود متوقف شده بود که ورشکسته نامیده شود. ثانیاً بانک مسکن با دریافت وثیقه که همان واحدهای مسکونی بود به حدود ۲٫۵ میلیون خانوار تسهیلات داد. پس برای طلب‌هایش، وثیقه معتبر دارد.

ورشکسته نامیده شود. ثانیاً بانک مسکن با دریافت وثیقه که همان واحدهای مسکونی بود به حدود ۲٫۵ میلیون خانوار تسهیلات داد. پس برای طلب‌هایش، وثیقه معتبر دارد. سؤال من این است آیا ارزش این وثایق که بانک مسکن در حال حاضر در اختیار دارد کمتر از بدهی‌اش به بانک مرکزی است. مثلاً اگر به هر واحد مسکونی ۲۰ میلیون تومان تسهیلات داده است، آیا واحد مسکن مهری وجود دارد که ارزش آن کمتر از این مبلغ باشد؟

● بعد می‌دانم!

به نظرم طرح این موضوع یک بحث غیرنی است. ضمن اینکه منابعی که برای مسکن مهر صرف شده است اثرش را روی پایه پولی گذاشته و اگر دوباره به گردش درآید علاوه بر اینکه می‌تواند به تمام شدن این طرح، کمک شایانی کند می‌تواند روی پایه پولی نیز اثر گذارنده بگذارد و به عنوان یک تنخواه بسیار مناسب بدون اینکه اثر مضاعف روی پایه پولی داشته باشد در اختیار برنامه‌های تأمین مسکن افشار ضعیف و متوسط قرار گیرد.

به هر حال بسیاری از اقدامات دولت دهم مستقل از پیامدهای مثبت و منفی که در همان دولت داشته است برای دولت یازدهم صرفاً پیامدهای مثبت به همراه داشته است. مثال بارز مسأله

واگذاری‌هاست. شما از سازمان خصوصی‌سازی سؤال کنید که امروز بدون اینکه واگذاری جدیدی صورت بگیرد، اقساطی که از واگذاری‌های قبلی دریافت می‌کنند چقدر است؟ من با حساب و کتاب می‌گویم که این رقم حدود ده هزار میلیارد تومان در سال است. امروز جریان بازپرداخت اقساط مسکن مهر یک فرصت برای بخش پولی و اهداف اجتماعی کشور است. به هر حال این نکته روشن است که در همه دولت‌های قبیل و بعد دولت نهم و دهم، نقدینگی با شتاب بیشتری رشد یافت، ولی از عایدات رشد نقدینگی در دولت قبل ساخت میلیون‌ها واحد مسکن، آن هم برای عامه مردم است. حال آنکه برای رشد نقدینگی در سایر دولت‌ها چنین عایدی ملموسی وجود ندارد. لذا غلو نیست اگر بگوییم که تسهیلات مسکن مهر به توزیع عادلانه منابع بانکی آن هم با جهت‌گیری تولیدی منجر شده است و منبع مهمی برای تقویت بانک مسکن و سودآوری آن شده است که بتواند به عنوان بانک تخصصی به تأمین مسکن عامه مردم کمک کند. البته اگر اعتقاد باشد که حمایت از عامه مردم برای خانه‌دار شدن یک وظیفه حاکمیت است، کما اینکه در قانون اساسی صراحت دارد.

سؤال من این است آیا ارزش این وثایق که بانک مسکن در حال حاضر در اختیار دارد کمتر از بدهی‌اش به بانک مرکزی است. مثلاً اگر به هر واحد مسکونی ۲۰ میلیون تومان تسهیلات داده است، آیا واحد مسکن مهری وجود دارد که ارزش آن کمتر از این مبلغ باشد؟

● عکس: ایسنا

مسکن مهر روی ترکیب مصارف تسهیلات اثر چشمگیری گذاشت. به عبارتی اجرای این طرح از جمله مصادیقی بود که می‌توان گفت بانک مرکزی توانست نقدینگی را به درستی به سمت تولید مسکن آن هم طبقات متوسط و پایین جامعه هدایت کند. بالاخره بخش اعظم افزایش نقدینگی به ۲٫۵ میلیون خانوار مشمول مسکن مهر و یا مسکن روستایی و بازسازی بافت‌های فرسوده به ۴ میلیون خانوار ایرانی اختصاص یافت

